

8 MART "kadınlar günü" değil EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜDÜR !!!

Elk. Elo.Müh.Semra Yamiş
semra.yamis@emo.org.tr

Elk. Elo. Müh. Dilek Cerit
dilek.cerit@emo.org.tr

“Kadının özgürlüğü, tüm insanlığın özgürlüğü gibi, yalnızca emeğin sermayenin boyunduruğundan kurtulmasıyla olacaktır.”

Clara ZETKİN

Tarihsel sürece bakıldığında; ilkel komünal toplumda kadın ve erkeğin yaşamı birlikte var etme mücadelesi vardır. Üretim ilişkileri ortaktır. Kadının doğurganlığı yaşamın devamı olarak algılanmış ve kadın kutsal sayılarak değer ve saygı görmüştür. Paylaşım ve dayanışmaya dayalı bir yaşam esastır. Üretim araçları geliştikçe insanlar asgari gereksinimlerinden daha fazla ürün elde etmeye başlamış, dolayısıyla mülkiyet kavramı ortaya çıkmıştır. İş bölümünün erkeğe göre şekillenmesi sonucu özel mülkiyet ve başkaları üzerinde hak iddia etme erkeğin elinde toplanmıştır. Bu nedenlerden dolayı özel mülkiyet konusunda tarihte kadının yenilgisi büyük olmuştur. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte üretime katılan kadınların toplumdaki konumları değişmiştir. Bu durum sermayenin ucuz ve sömürüye dayalı iş gücü gereksiniminin bir sonucuydu.

Kadınlar bu dönemde en ağır koşullarda çalıştırıldılar, yoksulluğa mahkûm edildiler. Kapitalist gelişme kadının çifte ezilmişliğine ve köleliğine yeni biçimler kazandırmaya devam ediyordu. Bu duruma ilk itirazlar burjuva devrimi öncesinde başlamış ancak kapitalist sistemden bağımsız olamamış kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olması temeline dayanmıştır.

Emekçi kadınlar Fransız devrimine etkin bir şekilde katılmalarına karşın, devrim sonrasında bile haklarından yoksun kalmışlardır. Fransız devrimi, dönemin en büyük değişimlerini gerçekleştirmelerine karşın kadının eşitlik sisteminin karşısındadır. Çünkü burjuva kadın hareketi özünde mülkiyet hakkına dayanır. Kadının sahip olduğu tüm haklar işçi hareketi sonucunda elde edilmiştir.

8 Mart 1857'de New York'ta 40 bin kadar tekstil işçisi kadının, “8 saatlik çalışma süresi” ve “eşit işe eşit ücret” istemleriyle başlattığı grev, kadın hareketinin başlangıcı oldu. Yürüyüşe geçen kadın işçilere, polis şiddetle karşılık verdi. Silahla zor kullanılarak yapılan bu saldırı katliama dönüştü 129 kadın işçi

öldürüldü. 8 Mart 1910'da yapılan II. Enternasyonale Bağlı Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansında bizzat Clara Zetkin tarafından gündeme getirilerek uluslararası **Dünya Emekçi Kadınlar Günü** olarak kabul edilir.

Günümüzde ise emekçi kadınlar hem sınıfsal hem de kadın kimliklerinden dolayı eşitsizliği, baskıyı ve sömürüyü çok daha ağır yaşar. Ev işlerinin ve çocuk bakımının geleneksel kölesi olarak görülürler. Çalışma yaşamında, sokakta hatta evinde cinsel taciz, şiddet ve baskıya maruz kalır.

Uluslararası Af Örgütü Raporları, BM Kalkınma Programı Raporlarından (1) alınan verilere göre;

- Her üç kadından biri şiddete maruz kalıyor,
- Ülkemizde kadınların işgücüne katılma oranı %25,4,
- Ülkemizde çalışan kadınların %79'u sosyal sigorta güvencesinden yoksun,
- Kadınların sivil toplum örgütlerine üye katılımı %24, partilere %13, sendikalara ise %6 civarında,
- Türk-İş'in 35 sendikasında 5

kadın, DİSK'in 18 sendikasında 10 kadın, KESK'in 11 sendikasında 14 kadın ve Hak-İş'in 8 sendikasında sadece bir kadın yönetici bulunmaktadır.

Bir başka ifadeyle, toplam 360 yöneticiden yalnızca 30'u kadındır. Buradaki veriler günümüzdeki kadın işçilerin örgütlenmesini ve örgüt içindeki yönetimde geride kaldığını açıkça ifade ediyor. **Oysaki kadın emeğinin kapitalist üretim içerisindeki konumu, onun kriz dönemlerinde ilk vazgeçilen olması yönüyle düşünülürken kadınlara da örgütlü mücadele içinde olması gerektiği ortadadır. Örgütlü olmayan kadın emekçilerin, var olan sistem tarafından ucuz iş gücü olarak nitelendirilmesi ve çalışma koşullarının işveren tarafından iyileştirilmemesi örgüt-süzlüğün en açık sonuçlarından biridir.** Bunu en iyi anlatan yakın tarih örnekleri mevcuttur;

- 2005 yılında Bursa'da tekstil fabrikasında, kapılar üstlerine kilitli olduğu için yanarak can veren beş genç kadın,
- 2007'de toplayacakları fındıktan kazanacakları 20-25 YTL uğruna Giresun'a giderken hayatlarını kaybeden tarım işçisi kadınlar,
- Ceylanpınar'da süt sağarak günlük 78 YTL kazanmak üzere minibüsle

**“ Kadınlar yürüyor
Eski çağlardan yeniçağlara
Ters çevirmek için kara
yazgılarını...”
“Yaşamın yarısı bizimse,
kavganın yarısı da bizim
olmalıdır.”**

giderken dereye düşen 12-15 yaşındaki kız çocukları,

- Sigortasız, zorunlu fazla mesailerde çalıştırılan tekstil işçileri...

Yukarıda anlatılan sayısız kötü olaylara karşın kadının yaşam ve çalışma koşullarında herhangi bir değişiklik olmamıştır. Zaten insanoğlunun tarihsel sürecine baktığımızda emeğin sömürülmesinin, kadının sömürülmesi ile eş değer zamanda başladığını ve günümüze kadar süre geldiğini görürüz. Kadını özgürleştirmeyen, özgürleşmesi önüne yığınla engeller koyan toplumlar bilmelilerdir ki; aslında kadınla birlikte erkeği ve tüm bir toplumu karanlığa ve köleliğe mahkûm etmektedirler. Kadının örgütlü ve özgür bir birey olarak toplumdaki onurlu yerini alması ve/veya bu yolda kararlı bir şekilde, sağlam adımlarla yürüyüşünü sürdürmesi, aslında tüm bir toplumun daha güzel, daha onurlu bir yaşam yaratması yolunda atılmış sağlam adımlardır. Peki, kadın nasıl

özgürleşecek? Popüler kültürün kendisine dayattığı gereksiz tüketim alışkanlığıyla mı ya da gerçekle hiçbir bağlantısı olmayan pembe dizilerle mi... Kadın bunların hiç biriyle özgürleşemez. Kadın, toplumda işkenceye, taciz, tecavüz baskı ve şiddete, emeğinin sömürülmesine, kişiliğinin hiçleştirilmesine karşı durarak özgürleşebilir.

Tüm bunlar tek bir şeyi gösterir: Kapitalizmde kadının kurtuluş sorunu, emeğin kurtuluşuna gelip dayanmıştır. Hem ezilen bir cins hem de ezilen bir sınıf olarak kadını geçmişin tüm zincirlerinden kurtaracak olan eşitlikçi politikaların uygulanmasıdır. TMMOB'nin 18.-24. Dönem Başkanı Teoman Öztürk'ün 24 Mayıs 1980 tarihli konuşmasında belirttiği gibi **“Yaşasın, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilerin sürdürdüğü ve mutlaka başarıya ulaşacak olan bağımsızlık-demokrasi-sosyalizm mücadelesi... Yaşasın, bu yolda kendine düşen görevleri güçlendirerek sürdüren mühendis ve mimarlar...”**

Kaynakça;

(1) *Uluslararası Af Örgütü Raporları, BM Kalkınma Programı Raporları, Prof. Dr. Yeşim Arat ve Dr. Ayşegül Altınay'ın "Kadına Şiddet" Araştırması*